

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Miloše Zdražila a soudců Mgr. Radka Kopsy a JUDr. Šárky Hůrkové, Ph.D., ve věci

žalobce: **AXA Versicherung AG**, reg. č. HR B Nr. 21298
sídlem Colonia-Allee 10-20, 51067 Kolín nad Rýnem, Spolková republika
Německo
zastoupený advokátem JUDr. Pavlem Sedláčkem
sídlem Dlouhá 705/16, Praha

proti
žalovanému: **CETL Cargo s.r.o.**, IČO 28821742
sídlem Nádražní 1703, Hlinsko
zastoupený advokátem JUDr. Ondřejem Moravcem, Ph.D.
sídlem Malé náměstí 124/15, Hradec Králové

o zaplacení 45 933,50 EUR,

o odvolání žalobce i žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Chrudimi ze dne 16. 9. 2022, č. j. 103 C 7/2021-132,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se **mění** takto:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 1 099 648 Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 10 % ročně od 7. 11. 2019 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku.

Co do úroku z prodlení nad rámec úroku z prodlení uvedeného v předchozím odstavci se žaloba zamítá.

Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení před okresním soudem ve výši 195 949 Kč k rukám zástupce žalobce do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady odvolacího řízení ve výši 83 154 Kč k rukám zástupce žalobce do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Shora uvedeným rozsudkem okresní soud rozhodl tak, že uložil žalovanému zaplatit žalobci 14 991,34 EUR s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 382 297,17 Kč od 6. 11. 2019 do zaplacení (výrok I.), zamítl žalobu co do 30 942,16 EUR s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 790 537,08 Kč od 6. 11. 2019 do zaplacení (výrok II.) a uložil žalobci nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 44 872,73 Kč (výrok III.).
2. Okresní soud provedl všechny důkazy označené účastníky k prokázání jejich tvrzení, a s přihlédnutím k nesporným skutečnostem dospěl k následujícímu závěru o skutkovém stavu.
3. Firma Vyncke n.v. si dne 1. 3. 2018 objednala u firmy v řídící panel IKEA INDUSTR LIETUVA za cenu 943 000 Kč, krom toho část komponentů pro tento panel v hodnotě 256 343 Kč dodal zhotoviteli objednatel, takže celková cena panelu činila 1 199 343 Kč. Převážení hotového panelu byla firmou AUTEL montáže a.s. objednána u firmy Geis CZ s.r.o. Převážecí, tj. firma Geis CZ s.r.o., objednala dne 23. 4. 2018 přepravu panelu z Oldřichovic (resp. Třince) do Harelbeke (Belgie) u žalovaného za cenu 12 500 Kč. V objednávce je jako objednatel uvedena společnost Geis CZ s.r.o., které také mělo být fakturována cena za přepravu. V objednávce byly udány rozměry (540 x 60 x 230 cm) a hmotnost (1 500 kg) zásilky, a byla učiněna poznámka „jeřábem - zajistit proti pohybu!!“. Rovněž v e-mailové korespondenci mezi panem [REDAKCE], zaměstnancem firmy Geis CZ s.r.o., a žalovaným, ze dne 23. 4. 2018 bylo uvedeno, že zásilku je nutno zajistit proti pohybu. V následném e-mailu ze dne 24. 4. 2018 uvedl pan [REDAKCE], poté, co se dozvěděl, že na vozidlo bude žalovaným dokládáno další zboží, že cena zásilky je 2,5 mil Kč, je připojištěná, nicméně je nutno jí věnovat zvýšenou pozornost.
4. Panel byl dne 27. 4. 2018 naložen v Oldřichovicích na vozidlo žalovaného a dopraven do objektu v nájmu žalovaného v Hlinsku, kde mělo dojít k dokládce dalšího zboží na vozidlo. Panel byl při nakládce v nákladním prostoru vozidla zajištěn proti pohybu tzv. přikurtováním textilními pásy. Pro účely dokládky dalšího zboží na vozidlo pracovník žalovaného provádějící přepravu, který pracoval bez závozníka, odplachtovoval vozidlo, odpojil kurtovací pásy a poté asi 5 až 6 metrů rovně couvl k nákladní rampě. V důsledku terénní nerovnosti, které si předtím nevšiml, došlo ke zhroupnutí vozidla a pádu bedny s panelem. Po dohodě byl panel dovezen dne 30. 4. 2018 zpět k odesílateli. Dne 30. 4. 2018 zaslal pan [REDAKCE] jménem společnosti Geis CZ s.r.o. e-mail žalovanému, v němž uvedl, že jej činí odpovědným za škody způsobené na předmětné zásilce s tím, že celkem má zásilka hodnotu 2,5 mil Kč, předběžná výše škody není určena, bude odhadnuta na základě fyzické prohlídky ve firmě Autel v Třinci, a prosí, aby se žalovaný spojil se svou pojišťovnou a začal řešit tuto škodní událost.
5. Škoda, která na přepravovaném panelu vznikla, byla následně vyhodnocena jako škoda totální, vzhledem k charakteru panelu, neboť se jedná o rozvaděč, který má řídit technologický proces, který má být zabezpečen, a při tom není možné použití poškozeného zboží. Panel obsahuje stovky dílů, které by se musely jednotlivě testovat, bez záruky, že nemohou být vadné, a případný testovací proces by se s ohledem na složitost a délku vůbec nevyplatil. Panel byl proto sešrotován s výnosem 4 370 Kč. Výrobce panelu (odesílatel) vyúčtoval způsobenou škodu ve výši 1 194 613 Kč přepravci, tj. firmě Geis CZ s.r.o.. Firma Geis CZ s.r.o. byla pro případ škody pojištěna u žalobce, který prostřednictvím pojišťovny Bavaria Asskurateur GmbH hradila

pojistné plnění ve výši 45 993,5 EUR poškozenému odesilateli. Vůči žalovanému byla škoda vyčíslena dopisem ze dne 8. 10. 2019 s výzvou k úhradě do 5. 11. 2019.

6. Výše popsaný zjištěný skutkový stav posoudil okresní soud po právní stránce podle článků 1 odst. 1, 17 odst. 1, 23 odst. 1 – 3 a 32 odst. 1 a 2 Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR), publikované pod č. 11/1975 Sb., a dále citoval též ustanovení § 2566 odst. 1 a 2820 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též o. z.), a dospěl k následujícím právním závěrům.
7. Předmětná smlouva o přepravě zásilky se řídí Úmluvou CMR, v dílčích otázkách pak občanským zákoníkem. Dopravce (Geis CZ s.r.o.) nerealizoval přepravu sám, ale prostřednictvím poddopravce (žalovaného), se kterým uzavřel smlouvu o přepravě. Žalovaný jako poddopravce objektivně odpovídá za škodu na přepravované zásilce. Této odpovědnosti se může zprostit jen za zákonem stanovených podmínek. Žalovaný ani netvrdil ani neprokazoval skutečnosti, které by mohly vést ke zproštění jeho odpovědnosti za škodu.
8. Mezi účastníky bylo sporu o tom, zda došlo k řádnému uplatnění reklamace, tj. zda byla reklama podána řádně a k tomu oprávněným subjektem. Úmluva CMR stanoví jako podmínku řádného uplatnění reklamace její písemnou formu, jinak je třeba reklamaci jako právní jednání posuzovat podle příslušných ustanovení občanského zákoníku. V daném případě byla podle okresního soudu reklamací emailová zpráva ze dne 30. 4. 2018 zaslaná panem [REDAKCE] žalovanému, v níž je uvedeno, že žalovaného činí odpovědným za škody způsobené na zásilce. Okresní soud měl za to, že v případě emailové zprávy je zachována podmínka písemnosti reklamace. Co se týká jejího obsahu, pak je zjevné, že zpráva obsahuje oznámení o skutečnostech, jež zakládají nároky z přepravy vůči dopravci (poddopravci) a vyplývá z ní vůle nároky vůči poddopravci uplatnit; uplatnění konkrétního nároku není podmínkou (k tomu okresní soud poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 32 Cdo 645/2012).
9. Pokud žalovaný namítal, že reklama nebyla uplatněna oprávněným subjektem, okresní soud vycházel z toho, že mezi firmou Geis CZ s.r.o. a žalovaným byla uzavřena platná smlouva o přepravě, škoda vznikla při realizaci přepravy na základě této smlouvy, smluvní partner žalovaného, tj. firma Geis CZ s.r.o., byl proto subjektem oprávněným k reklamaci. Podáním řádně reklamace došlo ke stavění promlčecí lhůty dle čl. 32 odst. 2 Úmluvy CMR. Vzhledem k tomu, že žalovaný ani netvrdil ani neprokázal, že by reklamaci odmítl, měl okresní soud za to, že běh promlčecí doby byl zastaven, nemohlo dojít k promlčení a námitka promlčení žalovaného proto nemohla být úspěšná.
10. Co se týká výše nároku, mezi účastníky bylo sporu o tom, zda v daném případě je na místě uplatnění limitu dle čl. 23 odst. 3 Úmluvy CMR, tj. zda náhrada škody nesmí přesáhnout 8,33 zúčtovacích jednotek za kilogram hrubé hmotnosti zásilky. Zúčtovacími jednotkami jsou zvláštní práva čerpání definovaná Mezinárodním měnovým fondem, tzv. SDR (Special Drawing Rights), v přepočtu činí 14 991,34 EUR. Výjimky pro uplatnění limitu jsou stanoveny v člancích 24, 26 a 29 Úmluvy CMR. Bylo nutno posoudit, zda nastaly podmínky pro neuplatnění limitu, tj. v tomto případě, zda škoda byla ve smyslu článku 29 Úmluvy CMR způsobena úmyslně či takovým zaviněním, které se dle práva soudu, u něhož se věc projednává, považuje za rovnocenné úmyslu, tj. dle české soudní praxe hrubou nedbalostí.
11. V tomto konkrétním případě bylo prokázáno, že zásilka byla při nakládce a přepravě do objektu žalovaného řádně připoutána textilními pásy. Za účelem naložení dalšího zboží na vozidlo musely být pásy odpoutány, jinak by nakládce překážely, a s takto odpoutaným nákladem řidič couvl rovně asi 5 až 6 metrů k nákladní rampě, s vysvětlením, že u rampy byla další vozidla, pro která by se pak k nákladu nedostal. Zhoupnutím na terénní nerovnosti pak došlo k pádu zásilky a jejímu poškození. Podle názoru okresního soudu tento skutkový děj není možno hodnotit jako hrubou nedbalost rovnocennou úmyslu, ale pouze na nedbalost běžnou. Řidič si terénní nerovnosti zjevně nevšiml, ujel jen velmi malou vzdálenost, odpovídající asi polovině délky

použitého vozidla. Je zřejmé, že tímto způsobem bylo postupováno i v jiných případech, tj. že se zřejmě jednalo o běžný postup, nikoli o nějaké hazardní jednání. Limit dle čl. 23 odst. 3 Úmluvy CMR se tedy uplatní.

12. Žalobce nahradil vzniklou škodu na základě pojistné smlouvy uzavřené se společností Geis CZ s.r.o. poškozenému firmě AUTEL montáže a.s., na žalobce pak zákonnou cestou podle § 2820 o. z. přešlo právo domáhat se náhrady škody vůči škůdci, tj. žalovanému. Okresní soud proto žalobu shledal důvodnou co do výše 14 991,34 EUR, a to včetně zákonného úroku z prodlení dle § 1970 o. z. Ve zbytku byla žaloba zamítnuta.
13. O náhradě nákladů řízení rozhodl okresní soud podle § 142 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též o. s. ř.), neboť žalobce byl úspěšný do 33 % žalobou uplatněného nároku, žalovaný byl úspěšný do 67 %, rozdíl ve prospěch žalovaného činí 34 %. Žalovanému bylo proto přiznáno 34 % účelně vynaložených nákladů řízení, jež činily odměnu za 8 úkonů právní služby advokáta po 13 100 Kč, 8 krát 300 Kč paušál, 600 Kč ztráta času, 1 273,24 Kč cestovného k jednání soudu a 21% DPH, celkem 131 978,62 Kč.
14. Proti uvedenému rozsudku podali oba účastníci včasné odvolání. Žalobce uvedl, že se ztotožňuje se skutkovými i právními závěry okresního soudu, s výjimkou posouzení jednání žalovaného jako nikoli hrubě nedbalého. Namítal, že žalovaný ignoroval jasné pokyny, které dostal při objednávkě přepravy, resp. jež byly obsahem smluvních ujednání s žalovaným. Není přitom rozhodné, zda tyto pokyny porušil při jízdě po veřejné komunikaci či ve svém objektu; žalovaný za škodu na zásilce odpovídal od okamžiku jejího převzetí do doby jejího vydání příjemci. Odesílatel také informoval žalovaného jak o povaze zásilky, tak o její ceně, a když se dozvěděl o tom, že žalovaný hodlá na vozidlo naložit ještě další náklad, znovu mu zopakoval pokyny k zajištění zásilky. Žalovaný měl tedy k dispozici všechny informace k vyhodnocení rizika poškození zásilky a mohl zvolit vhodné vozidlo a postupy při přepravě. Žalovaný přitom jednal v rozporu s pokyny odesílatele s cílem vlastního ekonomického prospěchu, když chtěl použitým vozidlem přepravovat ještě další zásilku, a tedy jednal bez ohledu na zájmy odesílatele. Způsob, jakým žalovaný jednal, byl mimořádně lehkovážný a pohybuje se až na hraně srozumění s případně vzniklou škodou. Skutečnost, že si žalovaný obdobně počínal i při jiných přepravách, je dle názoru žalobce spíše alarmující, než že by měl vést k limitaci odpovědnosti žalovaného.
15. Žalobce na podporu svého stanoviska, že žalovaný jednal hrubě nedbale, uvedl několik soudních rozhodnutí. Jednak šlo o rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 140/2016 a tam uvedená dřívější rozhodnutí, jednak o rozhodnutí zahraničních soudů, např. rakouského Nejvyššího soudu, Zemského soudu v Düsseldorfu, Vrchního zemského soudu v Hammu či Vrchního zemského soudu v Düsseldorfu, která parafrázoval. V těchto zahraničních rozhodnutích byla kvalifikované zavinění dopravce ve smyslu čl. 29 Úmluvy CMR shledáno např. v pohybu vozidla s odkrytou boční plachtou při vykládce na pokyn pracovníka příjemce za situace, kdy řidič věděl, že náklad není zajištěn proti bočnímu vypadnutí, přičemž náklad bokem skutečně vypadl, dále v nerespektování ujednání, že zásilka bude přepravována výhradně vozidlem s hydraulickou plošinou, když při vykládce zásilky při couvání s otevřenými dveřmi vozidla tato z vozidla vypadla, nebo v nerespektování upozornění odesílatele a výstrahy na obalu zboží na nutnost přijetí zvláštních opatření při manipulaci se zbožím pomocí vysokozdvizného vozíku, z něhož zásilka spadla při překládce. Vždy bylo konstatováno, že dopravce jakožto profesionál ve svém oboru si musel být vědom možných následků nerespektování ujednání či pokynů odesílatele týkajících se postupů při přepravě.
16. Pokud se tedy žalovaný bezdůvodně a lehkovážně spoléhal na to, že při pohybu vozidla s nepřipevněnou zásilkou ke škodě nedojde, pak je za vzniklou škodu odpovědný v plném rozsahu. Žalobce proto navrhl, aby krajský soud změnil odvoláním napadený výrok II. rozsudku okresního soudu tak, že žalobě zcela vyhová.

17. Žalovaný se k odvolání žalobce vyjádřil tak, že se ztotožňuje se závěry okresního soudu týkajícími se posouzení subjektivní stránky věci. Nelze mít za to, že jakékoli nerespektování pokynu odesílatele dopravcem znamená hrubě nedbalé jednání. Prolomení limitu náhrady škody u nedbalostního zavinění ve smyslu článku 29 Úmluvy CMR má být výjimečné, zatímco výklad nabízený žalobcem vede k opaku. Jak vyplývá i z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 2702/2012, na něž poukázal sám žalobce, v každém konkrétním případě se musí přihlídnout ke všem skutečnostem, které měly vliv na způsobení škody. Žalovaný předem informoval společnost Geis CZ s.r.o., že zásilka nebude přepravována samostatně, nýbrž dojde k dokládce dalšího zboží. Společnost Geis CZ s.r.o. reagovala pouze uvedením poznámky nutnosti zajištění zásilky proti pohybu v objednavce přepravy. Uvedená společnost přitom měla možnost eliminovat rizika v souladu s články 23 odst. 6, 24 a 26 odst. 1 a 2 Úmluvy CMR, tedy uhradit dohodnutý příplatek k přepravě a udat cenu zásilky nebo zvláštní zájem na dodání zásilky, což by mělo za následek odstranění limitu náhrady škody. To však společnost Geis CZ s.r.o. neučinila.
18. Žalovaný nikdy nepopíral, že způsobil škodu na zásilce, avšak odmítá, že by jeho jednání mělo být hodnoceno jako hrubě nedbalé. Řidiči v daném případě nebylo známo riziko převrhnutí zásilky z korby vozidla a ani si tohoto rizika s ohledem na své zkušenosti nemohl být vědom. Naopak řidič jednal v dobré víře, že svým postupem žádnou škodu nezpůsobí.
19. Konečně pokud žalobce poukazoval na zahraniční judikaturu, pak tato je podle žalovaného ve skutečnosti v různých signatářských státech Úmluvy CMR velmi rozdílná. Zatímco německé soudy jsou k otázce prolomení limitů náhrady škody benevolentní, britské soudy se k takovému prolamování stavějí velmi odmítavě. Prolomení nebylo shledáno důvodným ani v situaci, kdy přepravce byl informován o vysoké hodnotě zásilky (vzácná historická vozidla) a o zvláštním zájmu na jejím dodání, neboť nic takového nebylo uvedeno v nákladním listu, a kdy příčinou vzniku škody bylo uvolnění popruhů bránících pohybu přepravovaných vozidel, tedy značně nedbalé jednání přepravce. Žalovaný navrhl potvrzení výroku II. rozsudku okresního soudu.
20. Žalovaný ve svém odvolání uvedl, že okresní soud neposoudil správně otázku promlčení nároku žalobce. Podle žalovaného právní předchůdce žalobce, tj. společnosti Geis CZ s.r.o., vůbec nebyl oprávněn reklamaci u žalované uplatnit, neboť nebyl účastníkem přepravní smlouvy. Byl totiž pouze zprostředkovatelem mezi odesílatelem, tj. společností AUTEL montáže a.s., a žalovaným, a na vlastní přepravě se nijak nepodílel, o čemž svědčí i obsah nákladního listu. K tomu žalovaný citoval z odborné literatury. Nemohlo tak v důsledku e-mailu zaslaného zaměstnancem společnosti Geis CZ s.r.o. žalovanému dojít ke stavění promlčecí lhůty dle čl. 32 odst. 2 Úmluvy CMR.
21. I kdyby však společnost Geis CZ s.r.o. byla oprávněna uplatnit reklamaci, pak ani v tom případě si nepočínala řádně při uplatnění svých práv. Právní předchůdce žalobce ani žalobce sám po dobu více než dvou a půl roku nevznesli žádné dotazy na stav věci ani nečinili žádné právní kroky. Žalovaný se tak domníval, že je věc již vyřízena. Ač Úmluva CMR spojuje konec stavění promlčecí lhůty s písemným odmítnutím reklamace a vrácením dokladů připojených k reklamaci, nelze podle názoru žalovaného Úmluvu CMR vykládat tak, že by mohl být běh promlčecí lhůty bez dalšího zastaven po neomezenou dobu. To by popíralo smysl institutu promlčení. Účinky stavení běhu promlčecí lhůty je nutno vykládat v kontextu ustanovení § 648 o. z., tj. bylo na žalobci, aby prokázal, že v reklamačním řízení pokračoval řádně. Po e-mailu ze dne 30. 4. 2018, v němž ještě ani nebyla uvedena výše škody, protože ani nebyla známa, již ze strany právního předchůdce žalobce nenásledovaly žádné další kroky, ač např. výši škody již právní předchůdce žalobce znal dne 7. 5. 2018.
22. Dále žalovaný namítal, že e-mail zaměstnance společnosti Geis CZ s.r.o. ze dne 30. 4. 2018 ani po obsahové stránce reklamaci ve smyslu Úmluvy CMR nebyl. Žalovaný z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud změnil výrok I. rozsudku okresního soudu tak, že žalobu zcela zamítne.

23. Žalobce se k odvolání žalovaného vyjádřil tak, že zdůraznil, že ve vztahu k odesílateli, tj. společnosti AUTEL montáže a.s., byla dopravcem společnost Geis CZ s.r.o.. Tato společnost pak vlastním jménem uzavřela druhou smlouvu o přepravě s žalovaným. Mezi touto společností a žalovaným tak byl vztah hlavního dopravce (odesílatele) a poddopравce. To nepochybně vyplývá z předložené e-mailové korespondence a obsah nákladního listu nemůže tuto skutečnost nijak zpochybnit. Okresní soud tedy tuto otázku vyřešil zcela správně.
24. Dále žalobce uvedl, že v případě kvalifikované odpovědnosti za škodu ve smyslu článku 29 Úmluvy CMR je promlčecí lhůta podle čl. 32 odst. 1 Úmluvy CMR promlčecí lhůta tříletá, počítaná ode dne vydání zásilky, tedy v tomto případě od 30. 4. 2018. Žaloba v této věci byla podána 31. 3. 2021, tedy včas. Z obsahu e-mailu pana [REDAKCE] ze dne 30. 4. 2018 pak nepochybně plyne uplatnění reklamace u žalovaného. Byl to pak žalovaný, kdo měl po obdržení reklamace aktivně jednat, resp. postupovat podle čl. 32 odst. 2 Úmluvy CMR, avšak žalovaný nikdy reklamaci písemně neodmítl, a naopak poskytl společnosti Geis CZ s.r.o. vyjádření řidiče – jednatele žalované o skutkových okolnostech vzniku škody, což lze chápat jako uznání reklamace. Podle čl. 32 odst. 2 Úmluvy CMR pak byla-li reklamace uznána, běží promlčecí lhůta jen u té části reklamace, která zůstala sporná. Podle Úmluvy CMR pak neexistuje způsob, jak by mohla zastavená promlčecí lhůta znovu začít běžet, kromě písemného odmítnutí nároku. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud potvrdil výrok I. rozsudku okresního soudu.
25. Krajský soud přezkoumal odvoláními napadený rozsudek, a to jak z pohledu odvolacích námitek, tak ze všech ostatních přípustných odvolacích důvodů, byť v odvolání neuvedených (§ 212a odst. 1 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalobce je opodstatněné, zatímco odvolání žalovaného nikoli.
26. Okresní soud správně a v potřebném rozsahu zjistil skutkový stav věci, a jeho skutkové závěry ve stručnosti popsané výše proto krajský soud zcela převzal; ostatně žádný z účastníků nevznášel žádné výhrady proti skutkovým zjištěním okresního soudu jako takovým.
27. Podle čl. 17 odst. 1 Úmluvy CMR dopravce odpovídá za úplnou nebo částečnou ztrátu zásilky anebo za její poškození, které vznikne od okamžiku převzetí zásilky k přepravě až do okamžiku jejího vydání, jakož i za překročení dodací lhůty.
28. Podle čl. 23 odst. 1 Úmluvy CMR má-li dopravce podle ustanovení této Úmluvy povinnost nahradit škodu za úplnou nebo částečnou ztrátu zásilky, vypočítá se náhrada z hodnoty zásilky v místě a době jejího převzetí k přepravě. Podle odst. 3 náhrada škody však nesmí přesahovat 8,33 zúčtovacích jednotek za kilogram chybějící hrubé hmotnosti.
29. Podle čl. 29 odst. 1 Úmluvy CMR dopravce se nemůže odvolávat na ustanovení této kapitoly, která vylučují nebo omezují jeho odpovědnost anebo přenášejí důkazní břemeno, byla-li škoda způsobena úmyslně nebo takovým jeho zaviněním, které se podle práva soudu, u něhož se právní věc projednává, považuje za rovnocenné úmyslu.
30. Podle čl. 32 odst. 1 Úmluvy CMR věty první a druhá nároky z přeprav, na něž se vztahuje tato Úmluva, se promlčují za jeden rok. V případě úmyslu nebo takového zavinění, které se podle práva soudu, u něhož se právní věc projednává, považuje za rovnocenné úmyslu, je promlčecí doba tříletá.
31. Okresní soud po právní stránce dospěl ke správnému závěru, že se právní vztahy v dané věci řídí primárně Úmluvou CMR a že žalovaný odpovídá za škodu vzniklou poškozením zásilky ve smyslu článku 17 odst. 1 Úmluvy. Okresní soud také správně uvedl, že pohledávka na náhradu škody přešla do výše poskytnutého pojistného plnění na žalobce.
32. Dále má krajský soud za to, že okresní soud správně dovodil, že druhým účastníkem smlouvy o přepravě uzavřené s žalovaným byla společnost Geis CZ s.r.o., a nikoli společnosti AUTEL

montáže a.s. Úmluva CMR neobsahuje žádné ustanovení, které by upravovalo proces uzavírání či obsah přepravní smlouvy. Tato úprava je plně na národních právních řádech. Jak správně podotkl žalobce, obsah nákladního listu má ve smyslu čl. 4 odst. 1 Úmluvy CMR povahu pouhého dokladu o uzavření smlouvy, samotnou smlouvou však není. Na existenci nebo platnost přepravní smlouvy nemá vliv jeho absence nebo jeho nedostatky. Existence přepravní smlouvy může být prokázána i jinak, např. pomocí objednávky přepravy, bude-li však v takovém případě doložena ještě akceptace, jež může být i konkludentní (tj. tím, že dopravce převezme zásilku k přepravě).

33. V daném případě nepochybně objednávku vůči žalovanému učinila společnost Geis CZ s.r.o., přičemž z objednávky není nijak patrné, že by společnost Geis CZ s.r.o. činila objednávku jménem jiné osoby (viz § 436 odst. 1 věta druhá o. z.). Rovněž v dalším běhu věci to byla společnost Geis CZ s.r.o., kdo vlastním jménem vůči žalobci vystupoval jako strana smlouvy o přepravě předmětného panelu. Uvedená společnost proto byla oprávněna uplatňovat vůči žalovanému práva vzniklá v důsledku poškození zásilky ve smyslu čl. 17 a následující Úmluvy CMR.
34. V dané věci bylo nejpodstatnější spornou okolností, zda lze jednání řidiče žalovaného, které vedlo k pádu přepravovaného panelu z vozidla, považovat za zaviněné jednání srovnatelné s jednáním úmyslným ve smyslu čl. 29 odst. 1 Úmluvy CMR, tedy podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu za jednání hrubě nedbalé. Krajský soud k této otázce poznamenává, že odkazy na zahraniční judikaturu jsou v podstatě bezcenné, protože právní úpravy jednotlivých signatářských zemí se liší, takže se výrazně liší i jejich chápání „zavinění rovnocenného úmyslu“, a zejména protože článek 29 odst. 1 výslovně odkazuje na právo soudu, u něhož se věc projednává.
35. Jak uvedl Nejvyšší soud např. v rozsudku sp. zn. 23 Cdo 2707/2012, „za zavinění rovnocenné úmyslu podle práva České republiky je pro účely ustanovení článku 29 odst. 1 a článku 32 odst. 1 Úmluvy CMR třeba považovat hrubou nedbalost. Hrubá nedbalost je nedbalost nejvyšší intenzity, jež svědčí o lehkomyšlném přístupu škůdce k plnění svých povinností, kdy je zanedbán požadavek náležité opatrnosti takovým způsobem, že to svědčí o zřejmé bezohlednosti škůdce k zájmům jiných osob. (...) Závěr o tom, zda se v konkrétním případě jedná o hrubou nedbalost rovnocennou úmyslu ve smyslu článku 29 odst. 1 a článku 32 odst. 1 Úmluvy CMR, je však vždy nezbytné zkoumat podle konkrétních okolností daného případu a přihlížet například k chování řidiče či jiných zaměstnanců dopravce, k úsilí, které dopravce vyvinul k ochraně zásilky, jeho zkušenostem, hodnotě přepravované zásilky, místu, kde ke ztrátě či poškození zásilky došlo, technickému zabezpečení zásilky, k pokynům odesílatele a jejich dodržení dopravcem apod.“
36. Krajský soud má za to, že z výše uvedených důvodů je v této souvislosti nepodstatné, že společnost Geis CZ s.r.o. nevyužila možností uvedených v čl. 24 a čl. 26 odst. 1 a 2 Úmluvy CMR pro zvýšení limitu náhrady škody uvedeného v čl. 23 odst. 3 Úmluvy CMR. Tato ustanovení totiž nijak nevylučují použití článku 29 odst. 1, nýbrž obstoje vedle něj a upravují poněkud jiné situace. V článku 24 je umožněno odesílateli ujednat si vyšší odpovědnost dopravce pro případ jakéhokoli zavinění z jeho strany, resp. i pro případ, kdy přepravce škodu nezavinil. Článek 26 odst. 1 a 2 pak slouží zejména k rozšíření odpovědnosti dopravce i na jiné škody, než je škoda na zásilce.
37. Krajský soud má za to, že okresní soud posoudil otázku formy zavinění žalovaného nesprávně. Z výše citovaného rozsudku sp. zn. 23 Cdo 2702/2012 plyne, že Nejvyšší soud považoval za hrubou nedbalost nerespektování pokynu objednatele přepravy neodstavovat vozidlo na nehlídaných parkovištích, přičemž k takovému odstavení došlo a z vozidla byla odcizena podstatná část zásilky. Obdobně v účastnicky citovaném usnesení sp. zn. 23 Cdo 140/2016 shledal Nejvyšší soud správným závěr, že jednání řidiče je hrubou nedbalostí, pokud zaparkuje vozidlo na nehlídaném parkovišti, ačkoliv bylo smluvně vyhrazeno, že bezpečnostní přestávky budou konány pouze na jmenovitě určených střežených parkovištích. Dále Nejvyšší soud uzavřel

v usnesení sp. zn. 23 Cdo 1837/2015, že dopravce jednal hrubě nedbale, pokud provedl přepravu hluboce zmrazeného zboží, ač věděl, že mrazicí zařízení na použitém vozidle nepracuje správně a nebylo schopno udržet v přepravním prostoru požadovanou teplotu, a to i po opravě, kterou dopravce provedl.

38. Krajský soud má za to, že z konkrétních okolností daného případu vyplývá, že jednání žalovaného je nutno považovat za hrubě nedbalé. Předně žalovaný nerespektoval ujednání obsažené v objednávce přepravy (kterou konkludentně akceptoval), že zásilka má být na vozidle zajištěna proti pohybu. Z udaných rozměrů zásilky (540 x 60 x 230 cm) je přitom zřejmé, že základna, na níž zásilka stála, byla poměrně úzká, a nebylo tedy možno zásilku považovat za stabilní, čehož si řidič musel být vědom. Pokud pak nerespektoval ujednání o nutnosti zajištění zásilky ani poté, kdy tento pokyn byl výslovně zdůrazněn v navazujícím e-mailu, v němž bylo i upozornění na vysokou cenu zásilky, a pojížděl s vozidlem poté, kdy zajištění zásilky proti pohybu odstranil, nelze než hodnotit jeho jednání jako hrubě nedbalé. Na tom nemůže nic změnit ani fakt, že šlo o popojetí v délce pouhých několika metrů. Rovněž nemůže žalovaného vyvinut skutečnost, že snad u rampy, kam řidič s vozidlem s odpoutanou zásilkou couval, byla další vozidla, která bránila v přístupu k ukotvení zásilky. Nebylo nic jednoduššího než počkat, až vozidla odjedou, případně popojet s těmito jiným vozidly, tak, aby byla daná zásilka vysoké ceny ochráněna v souladu s požadavky společnosti Geis CZ s.r.o.
39. Pokud je pak jednání žalovaného vyhodnoceno jako hrubě nedbalé, nejen, že tím je vyloučen limit výše náhrady škody podle čl. 23 odst. 3 Úmluvy CMR, ale také je v takovém případě promlčecí lhůta k uplatnění práva na náhradu škody tříletá ve smyslu čl. 32 odst. 1 věta druhá Úmluvy CMR. Byla-li zásilka po poškození vydána odesílateli dne 30. 4. 2018, a žaloba podána k okresnímu soudu dne 31. 3. 2021, pak je zjevné, že promlčecí lhůta nemohla uběhnout, bez ohledu na jakékoli další okolnosti.
40. Podle § 155 odst. 2 o. s. ř. výrok rozsudku o plnění v penězích může být vyjádřen v cizí měně, neodporuje-li to okolnostem případu, a jestliže a) plnění vychází z právního jednání, v němž je vyjádřeno v cizí měně, žalobce (navrhovatel) požaduje plnění v cizí měně a devizové předpisy umožňují tuzemci, který má plnit, plnění v navrhované cizí měně poskytnout bez zvláštního povolení, nebo b) některý z účastníků je cizozemcem.
41. Podle § 155 odst. 3 o. s. ř. nejsou-li splněny předpoklady pro přiznání plnění v cizí měně uvedené v odstavci 2, soud stanoví i bez návrhu plnění v měně České republiky.
42. Okresní soud dále pochybil, pokud přiznal žalobci jeho nárok vyčíslený v měně Euro. V daném případě je nepochybné, že žalobce je devizovým cizozemcem. Jako takovému mu lze přiznat peněžní plnění v cizí měně, neodporuje-li to okolnostem případu. V daném případě jsou okolnosti takové, že žalovaný odpovídá za škodu, kterou způsobil při plnění smlouvy uzavřené mezi dvěma českými subjekty, podle níž mělo být placeno v českých korunách. Ke způsobení škody došlo na území České republiky a poškozeným byla původně další česká právnická osoba. Není naprosto žádného důvodu, aby byla povinnost žalovaného k náhradě škody vyčíslována v jiné měně, než v českých korunách. Takovým důvodem nemůže být to, že původní věřitel společnost Geis CZ s.r.o. byla pro takové případy pojištěna u žalobce a že pojistné plnění bylo poskytnuto v Euroch. Poskytnutí pojistného plnění mělo pouze za následek přechod pohledávky na náhradu škodu na žalobce, ovšem na charakteru pohledávky na náhradu škody se tím ničeho nezměnilo.
43. Krajský soud proto podle § 155 odst. 3 o. s. ř. stanovil plnění v českých korunách. Vycházel přitom z toho, že žalobce vymezil žalobní žádání částkou 45 933,50 EUR, čímž byl ve smyslu § 153 odst. 2 o. s. ř. soud vázán. V souladu s ustanovením § 154 odst. 1 o. s. ř., podle něž je rozhodující stav v době vyhlášení rozsudku, proto krajský soud provedl přepočtení žalované částky na české koruny podle kurzu měny Euro ke dni 15. 3. 2023 (když kurz ke dni 16. 3. 2023 nebyl v čase vyhlášení rozsudku zjistitelný), tj. 23,94 Kč / Euro. Proto žalobci náleží 1 099 648 Kč

spolu se zákonným úrokem z prodlení ve smyslu § 1970 o. z. ve výši dle nař. vlády č. 351/2013 Sb. ode dne následujícího po splatnosti pohledávky.

44. Z výše uvedených důvodů proto krajský soud podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. změnil odvoláním napadené výroky rozsudku okresního soudu tak, jak je uvedeno výše, byť ve vztahu k výroku I. rozsudku okresního soudu jde fakticky spíše o jeho potvrzení.
45. Vzhledem k částečné změně rozsudku okresního soudu musel krajský soud podle § 224 odst. 2 o. s. ř. znovu rozhodnout o náhradě nákladů řízení před okresním soudem. Po změně rozsudku je neúspěch žalobce jen nepatrný (jen ohledně části úroku z prodlení), a žalobce má proto podle § 142 odst. 3 o. s. ř. právo na náhradu nákladů řízení před okresním soudem v plném rozsahu. Tyto náklady tvoří odměna advokáta za osm úkonů právní služby po 12 700 Kč podle § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb. ze základu 1 099 648 Kč, osm paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, náhrada za ztrátu času advokáta na cestě ke třem jednáním okresního soudu v rozsahu 24 půlhodin po 100 Kč, jízdné advokáta k soudu ve výši 6 038,50 Kč, DPH z uvedených částek v sazbě 21%, a zaplacený soudní poplatek ve výši 59 898 Kč, celkem 195 949 Kč.
46. Výrok o nákladech odvolacího řízení se opírá o § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalobce měl v odvolacím řízení plný úspěch, žalovaný je proto povinen nahradit mu vynaložené náklady odvolacího řízení, tedy odměnu advokáta za sepsání odvolání ve výši 11 300 Kč (ze základu 740 755 Kč), odměnu za sepsání vyjádření k odvolání žalovaného ve výši 9 740 Kč (ze základu 358 893 Kč), a odměnu za účast u jednání krajského soudu ve výši 12 700 Kč, tři paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč, náhradu za ztrátu času advokáta na cestě ve výši 600 Kč, dále jízdné advokáta k jednání krajského soudu ve výši 2 092 Kč, a DPH z odměny a náhrad advokáta v sazbě 21 %, a dále zaplacený soudní poplatek z odvolání ve výši 37 982 Kč, tedy celkem 83 154 Kč.
47. Podle § 149 odst. 1 o. s. ř. jsou náklady řízení splatné k rukám advokáta. Lhůty k plnění byly stanoveny podle § 160 odst. 1 o. s. ř., neboť krajský soud neshledal důvody pro stanovení lhůt delších.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v § 237 a § 238 o. s. ř. podat dovolání do dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení. Dovolání se podává dvojmo k Okresnímu soudu v Chrudimi. O přípustnosti dovolání a o dovolání samém rozhoduje Nejvyšší soud.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat splnění návrhem na soudní výkon rozhodnutí či exekuci.

Pardubice 16. března 2023

Mgr. Miloš Zdražil v.r.
předseda senátu